

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelinga
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

29.09.2014

Deres ref.:

Saksbehandler: Marianne Gloppen
Direkte innvalg: 51516947

Saksnr. 14/12883-4
Løpenr. 58570/14
Arkivnr. L30 &00

HØRINGSUTTALELSE - ENDRING I OREIGNINGSLOVA § 4

Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i oreigningslova § 4.

Vedlagt følger saksprotokoll for fylkesutvalgets vedtak i sak 141/14, samt saksutredning.

Med hilsen

Marianne Gloppen
advokatfullmektig

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Vedlegg: Saksprotokoll
Saksutredning

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 23.09.2014
Sak: 141/14

Resultat: Innstilling enst. vedtatt

Arkivsak: 14/12883
Tittel: SAKSPROTOKOLL: HØRING - ENDRING I OREIGNINGSLOVA § 4

Behandling:
Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i oreigningslova § 4.

Saksutredning:

HØRING - ENDRING I OREIGNINGSLOVA § 4

Trykte vedlegg: Høringsnotat av juni 2014

Utrykte vedlegg:

1. Bakgrunn:

Justis- og beredskapsdepartementet har i høringsnotat av juni 2014 fremlagt forslag til endringer i oreigningslova § 4. Det tas sikte på at endringsforslaget skal tre i kraft straks.

Rogaland fylkeskommune er høringsinstans i saken. Frist for merknader til forslagene er fastsatt til 1. oktober 2014.

2. Problemstilling:

Forslaget går i hovedsak ut på at et endelig vedtak om forhåndsundersøkelse til bruk for et påtenkt ekspropriasjonsinngrep skal utgjøre et særlig tvangsgrunnlag etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13. Bakgrunnen og begrunnelsen for forslaget er nærmere beskrevet i høringsnotatet som er vedlagt.

Endringen skal komme til uttrykk gjennom et nytt fjerde ledd i oreigningslova § 4.

Oreigningslova § 4 skal etter endringen lyde:

«Eigar til og rettshavar i slik eigedom som er nemnd i § 1, lyt tola at det på eigedomen vert gjort mæling, utstikking og *andre førehandsundersøkingar* til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep. Ingen må gå i gang med *slike førehandsundersøkingar* før eigar eller brukar er varsla. Løyve til å gjera *førehandsundersøkingar* vert gjeve av den styremakt Kongen fastset. I løyvet skal det stå kva tid *førehandsundersøkingane* kan gjerast.

Om gjennomføringa av *førehandsundersøkingar* etter fyrste leden, gjeld § 15 i forvaltningslova.

Lid eigar eller rettshavar tap av di *førehandsundersøkingar* som nemnd i fyrste leden, gjer skade eller valdar ulempe, har *skadelidde* rett til skadebot, *jf. § 19.*

Eit endeleg vedtak som gjev løyve til å gjera førehandsundersøkingar etter fyrste ledd, er eit særleg tvangsgrunnlag etter tvangsfullføringslova kapittel 13.»

Det er også foreslått enkelte mindre språklige endringer i oreigningslova §§ 4 og 19.

3. Saksopplysninger:

Oreigningslova § 4 gir adgang til å foreta forhåndsundersøkelser. Begrepet forhåndsundersøkelse er nærmere definert i høringsnotatet punkt 2. I tillegg til undersøkelser av grunnforhold omfattes også undersøkelser etter kulturminnelova § 9 og andre arkeologiske undersøkelser.

Slike undersøkelser er blant annet nødvendige for å kunne vurdere hvorvidt ekspropriasjon skal gjennomføres og hva inngrepet i så tilfelle bør gå ut på.

Etter gjeldende rett gir ikke bestemmelsen hjemmel for tvangsgjennomføring av tiltaket. Dette innebærer at eksproprianten etter gjeldende regelverk må få tåleplikten fastsatt gjennom dom for å kunne tvangsgjennomføre vedtaket.

Proessen tar ofte lang tid og kan medføre store forsinkelser i byggearbeider.

Det er derfor fremlagt forslag om at et endelig vedtak om forhåndsundersøkelse utgjør et særlig tvangsgrunnlag etter tvangsfullbyrdelsesloven.

4. Fylkesrådmannens vurderinger:

Regelendringen medfører at eksproprianten ikke har behov for dom som tvangsgrunnlag for å kunne foreta forhåndsundersøkelser etter oreigningslova § 4.

Dette er positivt i forhold til effektivitet i byggearbeider og effektiv ressursbruk.

På den andre siden vil regelendringen innebære en vesentlig endring for den enkelte grunneier som motsetter seg forhåndsundersøkelser.

Vedtak om forhåndsundersøkelse kan for enkelte grunneiere være inngripende. Oreigningslova § 4 inneholder ingen begrensninger av arten og omfanget av forhåndsundersøkelser som kan gjennomføres med hjemmel i denne bestemmelsen.

Det er heller ikke krav om at tillatelsen til å foreta forhåndsundersøkelser inneholder noen presisering av hvilke undersøkelser som kan foretas og hvordan undersøkelsene skal gjennomføres.

I vurderingen av behovet for regelendringen vil hensynet til en rask gjennomføring av forhåndsundersøkelser måtte veies opp mot hensynet til den enkelte grunneier.

Departementet har vurdert konsekvensene av regelendringen, og går inn for å innføre et nytt fjerde ledd i oreigningslova § 4.

Når det gjelder grunneiers interesser, vises det til at en rask gjennomføring av forhåndsundersøkelser ofte vil være til gunst også for grunneier, som da vil få en rask avklaring av behovet for ekspropriasjon.

Videre vises det til at grunneier vil kunne påklage et vedtak om tillatelse til forhåndsundersøkelse etter vanlige klageregler i forvaltningsretten, og at det ikke vil foreligge tvangsgrunnlag før det foreligger et *endelig* vedtak om forhåndsundersøkelse.

Et endelig vedtak foreligger først når klagefristen er utløpt eller klagesaken er ferdig behandlet i klageinstansen.

Grunneiers krav på erstatning følger av bestemmelsens tredje ledd, og det er ikke foreslått endringer av bestemmelsens innhold utover rent språklige endringer av ordlyden.

5. Konklusjon:

Fylkesrådmannen støtter endringsforslagene og tilråder at fylkesutvalget ikke har merknader til forslag om endringer i oreigningslova § 4.

Forslag til vedtak/uttalelse:

Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i oreigningslova § 4.

Trond Nerdal
fylkesrådmann

Siri Frafjord Landa
fylkesadvokat

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.